

ПІДХІД ДО РОЗРОБЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ФОРМУВАННЯ АПАРАТУ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

Дарміць Р.З., Возний Н.Р.

Інститут економіки і менеджменту, НУ «Львівська політехніка»

Управління будь-якою діяльністю пов'язане з необхідністю створення відповідних організаційних формувань, проектування структур управління, підбору та розташування кадрів, встановлення взаємозв'язків, розподілу функцій, відповідальності та повноважень між структурним підрозділами та посадовими особами. З метою грамотного керівництва організацією важливою є побудова управлінського апарату, формування якого повинно відбуватись з урахуванням низки взаємопов'язаних принципів.

Управлінський апарат – як складна, скоординована система на основі поєднання горизонтального і вертикального поділів управлінської праці та відповідного штату менеджерів, що виконує функції управління, впливає на керовану підсистему та підпорядковується єдиним загальним правилам, цілям і місії організації, – є поняттям багатограним. Змістове наповнення терміну дотичне до таких логічних складових, як управління, теорія систем, персонал (кадри), соціальна взаємодія. Відповідно, узагальнення змісту термінів дозволяє виділити такі функціональні складові (рис. 1), на перетині яких можна виокремити принципи формування апарату управління (АУ).

Рис. 1 Логічна інтерпретація принципів формування АУ

Принцип (від латин., що означає начало, основа) – це вихідне положення будь-якого вчення, теорії, науки тощо; а також внутрішнє переконання людини, її усталений погляд на те чи інше питання.

Узагальнення принципів вказаних наукових сфер (табл. 1) дозволяє розробити принципи формування АУ.

Таблиця 1 – Характеристика принципів

Логічні блоки	Основні принципи	
Управління/менеджмент		
✓ принцип науковості		✓ принцип єдиновладдя в управлінні і колегіальності у виробленні рішень ✓ принцип врахування інтересів ✓ принцип забезпечення зворотнього зв'язку
✓ принцип цілеспрямованості		
✓ принцип системності і комплексності		
✓ принцип ієрархічності		
✓ принцип динамічної рівноваги		
✓ принцип економічності управління		
Теорія систем		
✓ Система не є простою сумою окремих частин. Її необхідно розглядати як єдність, цілісність.		✓ Однією з основних умов стійкого стану системи є наявність у ній зворотнього зв'язку. ✓ Будь-яка система має підсистеми, що є частинами системи і, як правило, ієрархічні, тобто перебувають у визначеному підпорядкуванні один одному. ✓ Відкриті системи прагнуть до збільшення числа своїх підсистем і елементів. ✓ Відкриті системи можуть досягати бажаних результатів різними способами.
✓ Системи є відкриті або закриті.		
✓ Будь-яка система повинна мати визначені межі, що відокремлюють її від зовнішнього середовища.		
✓ Закриті системи піддаються ентропії, тобто тенденції до виродження, згасання; відкриті системи одержують інформацію із середовища функціонування, зазвичай, в цьому випадку говорять про стійкий стан системи.		
Соціальна взаємодія		
	✓ спільний ціннісний простір	
	✓ географічна близькість	
	✓ симпатія	

В підсумку до основних принципів формування АУ, як управлінської соціальної системи, слід віднести, – оптимальність затрат ресурсів, науковість, системність і комплексність, ієрархічність та єдиновладдя, динамічна рівновага, перманентне удосконалення (в контексті сталого розвитку), відповідність системи цілям.

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002.
2. Немов Р.С., Алтунина И.Р. Социальная психология: Учеб.пос. – СПб.: Питер, 2008.,
3. Шегда А.В. Менеджмент: Навч. Посіб. – К.: Т-во „Знання”, 2002.,
4. Сурмин Ю.П. Теория систем и системный анализ: Учеб. пос. – К.: МАУП, 2003.